

Da laben hun tilhører stengte dørene, flyttet Solveig babyforskningen sin til Zoom

Det så mørkt ut for Solveig Flatebøs doktorgradsarbeid da Norge erklærte unntakstilstand i mars i fjor. Så fikk hun en idé som gjorde forskningen mye lettere å gjennomføre.

ZOOM: Etter at Solveig Flatebø flyttet forskningen til Zoom, krevde det betydelig mindre tid av foreldrene å delta. Her bidrar datter Ida Zlata Dalan Mitrovic og mor Julie-Helene Dalan Sørensen. Foto: Skjerm bilde, UiT.

Jonas Sundquist

Sist oppdatert: 08.02.21 Publisert: 08.02.21

Forestill deg følgende: Du er ute med venn, dere prater henslengt, og plutselig kjenner du en vibrering i jakkelomma. Du finner frem mobilen, sjekker Snapchat, kanskje humrer litt, før du løfter blikket mot vennen igjen og fortsetter samtaler som om ingenting skjedde.

LEDIG STILLING: Nye godt betalte innleieoppdrag til psykologspesialist

Du tenker kanskje ikke stort over det, men denne kjappe mobil-titten har forstyrret praten dere imellom. Og slike forstyrrelser opplever mange av oss flere ganger daglig.

Men hva om disse forstyrrelsene ikke bare påvirker oss? Hvordan reagerer de aller yngste på dem? Det forsker Solveig Flatebø på i sitt doktorgradsarbeid.

Og ved starten av mars i fjor var alt klart. Babyer med foreldre skulle inviteres til laben på Institutt for psykologi ved UiT Norges arktiske universitet, for å delta i et pilotprosjekt. Så kom nyheten. Covid-19-viruset spredte seg i befolkningen. Regjeringen erklærte unntakstilstander. Flere virksomheter måtte stenge.

Det gjaldt også laben til Flatebø.

Da alt stengte ned

– Universitetet stengte først for studentene, og deretter for de ansatte, og vi skjønnte raskt at vi ikke kunne bruke laben på en stund. Først tenkte vi at vi måtte vente med å samle inn data, og se hva som skjedde. Så ble det tydelig hvor alvorlig pandemien var, sier Flatebø til Psykologisk.no.

Hun forklarer at hun forsker eksperimentelt på hvordan babyer reagerer på kommunikasjonsforstyrrelser som oppstår når voksne rundt dem plukker opp mobilen. For å undersøke dette, benytter de en metode kalt *imitasjon*.

– Ved å se på hvordan babyer imiterer voksnes adferd, kan vi forstå hvordan de opplever forstyrrelsene dersom de voksne stadig sjekker smarttelefonen.

Da laben åpnet igjen, en stund senere, var det under en rekke forbehold. Blant annet var det nødvendig med en meters fysisk avstand mellom alle til stede.

– Laben vår er omtrent ti kvadratmeter stor, og når man forsker på babyer på halvannet år, blir det vanskelig å overholde restriksjonene, sier Flatebø.

Hvorvidt deltagere i det hele tatt ønsket å møte opp fysisk, grunnet usikkerheten og smittefaren, var òg en utfordring. Flatebø måtte tenke nytt. Så kom hun og kollegene på at laben kunne digitaliseres.

Utfordrende forarbeid

– Det krevde en hel del planlegging, noe som var skummelt, siden forskning ikke alltid går som planlagt.

En utfordring var at studien involverte et testobjekt, som eksperimentatoren først skulle leke med – riktignok med flere mobilforstyrrelser – før babyen tok over leketøyet. Dette ble krevende å gjennomføre uten å være i samme rom.

– Vi løste det med at barnet først ser en video av eksperimentatoren som viser forskjellige ting med testobjektet, mens de blir forstyrret av smarttelefonen underveis, sier Flatebø.

– Etterpå møter barnet den samme eksperimentatoren i en testfase, og barnet får mulighet til å leke med det samme testobjektet. Forelderer har laget testobjektet selv, så det skal være helt likt det eksperimentatoren hadde.

LES OGSÅ: Fant tegn til hjerneskader hos koronapasienter

Eksperimentatoren er i dette tilfellet Flatebø selv.

– Vi begynte med pilotprosjektet i oktober, og i starten var det en del utfordringer, blant annet med at foreldrene ikke kjente til Zoom. Men nå har vi satt i gang et informasjonsmøte med foreldrene i forkant, så de vet hvordan de bruker tjenesten. Når de deltar i selve studien, er de nå skikkelig drevne.

Smittevennlig studie

Det er en del hensyn som må tas når man gjennomfører forskning via skjermer.

– For eksempel lærer vi opp deltagerne til hvordan de skrur av selfie-modusen, så babyene ikke ser selv på skjermen. Hvis ikke blir de veldig ofte opptatt med å se på seg selv.

Flatebø understreker at hjemmet, sammenlignet med en nøytral lab, også er fullt av distraksjoner.

– Vi passer på å fortelle foreldrene at det ikke må ligge ting under kjøkkenbordet, for eksempel, eller at barnet ikke må ha med leker til testen. Det kan virke trivielt, men det har mye å si.

Sosial tilgjengelighet har også vært utfordrende. Det er viktig at barna føler seg komfortable, også under videomøtene.

– Men etter mye planlegging og testing, har vi fått det til. Og den digitale løsningen har også mange fordeler, sier Flatebø.

En ting de oppdaget, var at det ble mye lettere for foreldrene å delta i studien. I stedet for å sette av et par timer for å komme seg til og fra universitetet, tar det nå ti minutter å gjennomføre testen digitalt.

Samtidig kan deltagere komme fra hvor som helst i landet.

– Om foreldrene møtte fysisk opp på laben, men barnet ikke var i humør til å delta akkurat da, ville mange foreldre allikevel forsøke å gjennomføre, selv om det ikke var helt heldig. Nå er det veldig enkelt å avtale et nytt digitalt møte, om det ikke passer så godt til avtalt tid allikevel, sier Flatebø.

I tillegg utsetter ikke de digitale løsningene noen av partene for smittefare.

– Det har krevd mye planlegging å få på plass denne løsningen, men nå kan vi rekruttere mange deltagere. Og vi er glade for at vi har funnet en løsning som også er smittevennlig, avslutter Flatebø.

Flatebøs forskning involverer barn i alderen 17 til 19 måneder. Om du har et barn innenfor denne aldersgruppen i løpet av 2021, og du ønsker å delta i studien, kan du kontakte

Flatebø på e-post solveig.flatebo@uit.no.

LES OGSÅ: Hva er egentlig en vinterdepresjon? (+)